

2005 -06- 13

HB 1.836

Könyvtári HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XLVIII. évfolyam 7-8. szám 2004. Ára: 20,- Ft.

100

ÉVES
A

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN
KÖNYVTÁR

Könyvtáros Klub a XI. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon

Budapest Kongresszusi Központ
2004. április 22–25.

Szervezők: Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése – Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Helyszín: Budapest Kongresszusi Központ (1123 Budapest, Jagelló út 1-3.), II. emelet

Az MKKE és az MKE közös rendezvényei
2004. április 23. péntek 13.00 – 15.00 Bartók terem

"Tovább is van, mondjam még?" A gyermekirodalom helyzete és a gyermekek olvasási szokásai

Moderátor: *Nagy Anikó*

Előadók:

Komáromi Gabriella: A boszorkány jó, a tündér hétfejű, a hős meg kétbalkezes. Az ezredforduló meséi

Rigó Béla: Géza malac a Maszat-hegyen. Tendenciák a mai gyerekköltészetben

Szávai Ilona: A gyermekkönyveket is felnőttek vásárolják. Kiadók és szülők felelőssége

Bánkeszi Katalin: Olvasni jó – az Interneten is

Karakasné Kőszegi Katalin /FSZEK XIII/5./: A manógyár. Lázár Ervin könyve

Némethné Kapus Krisztina /Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Kiskunfélegyháza/: Amália szerint a szomorúság Boldizsár Ildikó és Szalma János meséiben

A XI. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál Könyvtáros Klub programján elhangzott előadás

A gyermekirodalom helyzete és a gyermekek olvasási szokásai című MKKE és MKE közös rendezvénye keretében

Időpont: 2004. április 23.

Készítette: Karakasné Kőszegi Katalin FSZEK XIII/5.-gyermekkönyvtáros

Lázár Ervin: A manógyár

„Olyan, mintha álomban járna az ember. Az ég tündérszoknyakék.” – így kezdődik A manógyár arra készítette, hogy képzeletünk a mesék világába kalandozzon.

A XX. Század nagy találmánya egy új magyar nyelvjárás, melyet nevezhetünk "Lázár Ervin"-nyelvjárásnak. Ahhoz, hogy ezt jól megsértsük meg kell tanulnunk „lázárervinül”.

Nagyon jó állomás ehhez A MANÓGYÁR c. kötet.

A fékezhetetlen nyelvi játékokon túl – pl.: vernyákolt ver-ver-ver, nyervákolt nyer-nyer-nyer, tutujkázott – tuj-tuj-tuj, vagyis röviden mi csak azt mondanánk, hogy sírt –, e nyelvezetnek finom emberismeretre utaló jelentéstöbblete van. A két tényező így két szintet alkot, a megértési folyamatban, játékra serkent, és elgondolkodtat.

Figyeljük meg a címadó mesét, melynek végén a következő kérdés áll: „Neked vajon milyen manód van?”

Ne csodálkozzon senki ezen a kérdésen, mert a világban szétszéledő manókból minden embernek jut, ott van a hátunk mögött, tudhattuk meg Tupakkától.

Tupakka régi ismerősünk, a Bab Berci jót tesz c. mesében mutatkozott be. Két ökölnyi és a lillafüredi vízesés hosszúságú szakállában van az ereje.

A szénapadláson, az istálló homlokfalánál található az a kis helyre masina, amelyből napsütéses időben kísértálnak a vigyori, rossz időben a mélabús, éjjel pedig a titokzatos manók. A szénaalagúton áthaladva láthatatlanná válnak.

Valóban láthatatlanok?? „Jaj annak, akinek három rontó-bontója van.”

Itt jön Lázár Ervin mesteri írói vénája, hogy arra készítessen, nézzük önmagunkba, hogy melyik manó uralja a napunkat és hangulatunkat, és ha erősek vagyunk a rosszakat lecserélhetjük jóra.

A további történetekben a főcímhez hűen manótípusú szereplők adják a kötet hangulatát: lífic, mumus, bákász, föl- és kitalálnok, Rutoldó, Mufurc stb.

Természetesen a többi művéhez hasonlóan a meséből a mindennapi életbe átforduló kérdések, és az azt követő belső etikai állásfoglalás az igazi katartikus hatása a művészetének, és ennek a kötetnek is.

Vizsgáljuk meg az etikai mondanivalókat a gyűjtemény meséiben!

Előfordul, hogy állásfoglalás nélkül fejezi be a mesét. A hallgatóra, a gyerekekre bízva a döntést, vagyis „nyitva hagy”.

A SOVÁNYÍTÓ PALACSINTA korunk kórképe, az akaraterő története. Én akarok valamit – a mesében Kriszti királykisasszony –, ebben az esetben lefogyni. A recept jó és hatásos a sok sikertelen kísérlet után, de mégiscsak a föl- és kitalálnok fogy le. Miért? Mert a legfárasztóbbat teszi, mozog. Kriszti viszont kövér marad, mert mohó, és másoknak parancsolja meg, hogy utáltassák meg vele a palacsintát. Nincs önuralma.

Nem elérhető célt tűz ki maga elé, rögtön nádszál karcsú akar lenni. A mai reklámok is sugallják ezt a gondolatot, és nem azt, hogy lépésről lépésre kitartással érjük el a céljainkat.

A ZÖLD LIFIC kritika azoknak, akik rossz pedagógiai érzékeléssel ijesztgetik a gyerekeket, különböző manókkal, ördögökkel, boszorkányokkal. Persze, ha ez a mese nem születik meg, akkor nem derül ki, hogy a mumus a bákász, a konkó, a lific, nem ijesztgetni akarja, hanem vigasztalni szeretné a gyerekeket.

„Na, ne itasd az egereket, mindjárt jön a zöld lific, és megvigasztal.”

Mindannyian barátai lettek Zsuzsikának, akiket a végén magához ölel. Ez példa Lázár Ervin sajátos világára: a történet pont az ellenkezőjébe csap át, mint várnánk, és ezzel megnyugtat.

Újra találkozhatunk Tupakkával, és ellenlábásával Rutoldóval A CSOMAG c. mesében, itt érezhetjük azt, hogy Tupakka, Berzsiánhoz és Bab Bercihez hasonlóan egy Lázár Ervin hasonmás, de mégis más, mint az előző kettő.

Berzsián a költő szakít az emberiséggel és félrevonul. Bab Berci pedig olyan savanyú a hosszú orra miatt, hogyha ránéz egy üveg uborkára, az megsavanyodik. Tupakkaként, kiegyensúlyozottan, bölcsen, kicsi iróniával szemléli az életet. A kert, ahol tevékenykedik lehetne Lázár Ervin kertje, ahol a meséket írja, és jól érzi magát.

Vannak akik ezt az idilli állapotot nem szívesen látják, nem örülnek más örömének.

E történetben Rutoldó az. Egy apró kavics rengeteg csomagolóeszköz felhasználásával óriási csomag lesz, és tartalmi megjelölése kincs lesz.

A címzett Tupakka.

Borsot akar törni az orra alá, dörzsölgeti a kezét és a fáról leselkedik. A terv nem sikerül, mert Rutoldó lesz mérges. Tupakka elülteti a kavicsot, melyből csodálatos fa lesz és az érig ér, „karéjos levelein csodák világítanak, mesék szikráznak,...”. Új élet keletkezett, új mese lett, melynek nyomán új világ jött létre.

„...már a kavicsokban sem lehet megbízni.” Meséiben nem fér bele sem a bosszú, sem a borzalom. A csomag kibontása is örömet jelentett Tupakkának, a várakozás izgalmát. Gondoljunk csak arra, ha mi is szeretnénk meglepetést okozni, bátran alkalmazhatjuk ezt a módszert. (Pedig Rutoldó nem ennek szánta.)

Tupakkával a SZERVÍSZ MUFURC c. mesében is találkozhatunk majd.

Egy újabb kislányszereplővel ismerkedhetünk meg a SÍRÓS FRUKK-ról szóló történetben. Előbújnak rejtekhelyükről Lázár Ervin kedves szereplői, az erdei állatok, akik úgy viselkednek, mint az emberek.

A hangos vernyákolás és óbégatás csalogatta elő őket. Végül a medve kérdésére tudhattuk meg, hogy Síros Frukk egyszerűen csak éhes. Mindenki hozott valamilyen erdei finomságot. Egy pillanatra elfelejtve szerepüket, összefogtak, hogy segítsenek. Aztán gyorsan visszatértek a saját vackukba.

„Milyen különös volt mindannyiunknak együtt lenni. Milyen... milyen is? ... Lehet, hogy ez a Síros Frukk nem is olyan ostoba?”

Megint enged választani, ha a nyúl nem tudja, mi még kevésbé.

A SZÉLLELBÉLELT c. mese szerepcsere, melyben kicserélődnek a tulajdonságok. Az Északi szél elégedetlen volt a Déli széllel, és helyet cseréltek, aztán szegyenükben úgymaradtak, mert nem akartak többé találkozni. Mi ebből a tanulság? Előbb ismerd meg a másikat, csak aztán ítélezz.

ZSIGA FÖSTŐ FEST – ez a színek meséje. Lázár Ervin jól bánik velük. Gondoljunk a Kék és a sárga meséjére, vagy arra, hogy a zöld lificnek még a könnyei is zöldek voltak.

Kezdjük a végén: „... a világ ügyes-bajos dolgait mindig a nők igazítják el.”

Zsiga és felesége egy hófehér világban él. Persze, hogy lehet a neve a feleségnek Bazsaróza Mária, ha egy ilyen egyszínű világban él. A szándék célba talált, mert ő okozza a változást. Férje iránt érzett szeretete, haragja, sírása és toporzékolása arra készíti Zsigát, hogy a fehér tulipános ládából szedje elő a piros festéket. Ez a vakító szín olyan nagy, nagy hatással van mindenre és mindenkire, hogy aztán saját színt követelnek maguknak.

A mese legszebb részei arról szólnak, hogy Zsiga érzelmei hogyan tükröződnek a festékek színeiben pl.: harag esetén fekete pacákat fest, de mélyvörös a naplemente, ha szeretetet lát.

Mindenkinek ilyen férjet kívánnék, akinek a legnagyobb boldogságot a feleségének szerzett öröm okozza.

A boldogság boldogságot szül.

Ez a 8 mese szerepelt az 1993-ban megjelent kötetben, a Századvég kiadásában. Az illusztrációkat Faltis Alexandra készítette, amely kedvesen öleli körül a szöveget.

2002-ben jelent meg a második, új mesékkel bővített kiadás az Osiris Kiadó gondozásában.

A Csacsarkamesével indít, melyben jelzi, hogy régen nem írt, mert a mesehősök elkerülték, aztán arra céloz, hogy a város helyett a világvégi falu lesz az a hely, ahol a mesefigurák megtalálják.

A következő két történetben az óvodás Frukkancs a főszereplő, akinek a segítségére érkezik Ríz Tejbeg, a norgol óriás.

A Tótágasban pedig kiderül mennyire modern. A kézenjárók zsebeiből nem hamuban sült pogácsa esik ki, hanem mobiltelefon, öngyújtó, zsebnaptár.

A Lattipa és a Nap hasonlít ez kicsit. A soványító palacsinta c. meséhez. Az önkényeskedés és a hatalom fitogtatásának, valamint a butaságnak a meséje.

A következő három történet főszereplője Duzma Dözmő, a földterhe burbók, akinek megkövesedett a szíve. Aztán Kucika hercegnő segítségével – akinek viszont nem volt szíve, de a barátai összeadták kis darabokból –, nyeri vissza az érzéseit, aki szíven csókolta.

Szürkeségben és rendetlenségben élni nem jó. Duzma Dözmőnek nemcsak a kertjében hanem a lelkében is rendet kell rakni, le kell győzni a lustaságot, teljesíteni kell a kötelességeit és akkor lesz „Munka, barát, fényes élet!”

A fázóművész című meséből megtudhatjuk, milyen az, ha üres célokért majmolunk valakit, és tartalékainkat is felélve veszünk részt értéktelen dolgokban. (Sztárvilág.)

Lázár Ervin receptet kaphatunk a mai világ kezeléséhez.

Meséi mindig mintha éppen arról szólnának, aki olvassa őket.

Felhívja figyelmünket önmagunk és mások megismerésére.

Lehetőséget ad a választásra, és arra, hogy megváltozzanak a szereplők.

Ne sértődjünk meg, hanem kérdezzünk, és tisztázzuk a helyzetet.

Segítsünk egymáson, ne forduljunk el a bajbajutottaktól.

Fő gondolata a boldogság keresése, melyhez nagy akaraterőre van szükség.

Meséi = Szeretemesék.

A kötet utolsó meséjének zárósoraival, melynek címe AZ ÉLET TITKA, fejezném be a gondolatok füzérét.

„Most már, idők múltával azt is tudom, hogy arról szólt a mese: a világban mindenkire rá van bízva valami. Valami nagyon fontos, amivel el kell jutni az Üveghegy elé, s aki az Üveghegy elé akar jutni, annak ismernie kell testvérét, anyját, nagyapját, tudnia kell, hogy az Üveghegy vára mindenki előtt nyitva áll, csak szeretet és tiszta szív kell hozzá.”

E meséket színpadi feldolgozásban is megtalálhatjuk.

Várhidi Attila: Játsszunk színházat! c. könyvében.

Magyar Könyvtáros Egyesület

36. Vándorgyűlés 2004. június 29-31.

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár, Miskolc

Önálló szekció

2004. július 30. 9.30–12.00

Mit tehetünk, teszünk a fogyatékkal élő és hátrányos helyzetű gyerekekért?

Moderátor: Budavári Klára, MKE Gyerekkönyvtáros Szekció elnök

- Az Esélyegyenlőségi Kormányhivatal bemutatása, a mindenki számára elérhető könyvtár
Előadó: dr. Nagy Marianna, Esélyegyenlőségi Kormányhivatal Fogyatékosügyi Koordinációs Igazgatósága
- A sérült gyerek kapcsolata a családdal – mondókákon, dalokon, verseken, meséken keresztül
Előadó: Tunyogi Erzsébet, Gyógyító Játsszóház
- Gondolatok a testi fogyatékosok magyar közgyűjteményekbeni lehetőségeiről
Előadó: Szoleczky Emese, Hadtörténeti Múzeum
- Múzeumi könyvtörténeti foglalkozások látás- és mozgássérültek számára
Előadó: Kreutzer Andrea, Hadtörténeti Múzeum
- Az olvasás élménye és a gyermeki lélek
Előadó: Dr. Bartos Éva, Könyvtári Intézet
- A közművelődés intézményei az esélyegyenlőség színterei
Előadó: Kucska Zsuzsa, FSZEK Terézvárosi Gyerekkönyvtár
- A hátrányos helyzetű és ép gyerekek integrált nevelése. A bicskei könyvtár gyakorlati tapasztalatai
Előadó: Endrédi Szabó Erika, Nagy Károly Városi Könyvtár, Bicske

Pihentető pillanatok... egy szekcióülés elő-, közép /de nem középszerű/ és utóélete

36. Vándorgyűlés Miskolc

Megérkezőnként természetesen a regisztráció procedúrája... bár egyszerre két helyre állni egy kicsit problémás... de azért elhitték, hogy inkognitóban a T betű is én vagyok. Majd lekapcsolt egy kedves, segítőkész könyvtáros, akinek feladatul tűzték ki, hogy kísérjen el a Városi Könyvtárba, szekcióülésünk leendő helyszínére. Hiába kértem, hogy én először szállásolnék, lerogy-nék... de, hogy neki ezt mondták... értetlenül állt a kérdéskör előtt, mert egy renitens ember kezelésére nem volt utasítása. Ígértem neki, hogy visszajövök... lehet, hogy azóta is ott vár? Többszöri eltévelyedéssel labirintusos barangolás a Református Kollégium folyosóin szálláske-resés címén, rogyás, majd kemény lelkiismeretfurdalással a Városi Könyvtár.

Pihentető kocogásban a Miskolci Nemzeti Színházba a nyitó plenáris ülésre. A Színház gyö-nyörű, és a szívünk megtelt melegséggel, büszkeséggel, mikor körbenéztünk magunkon, hogy ennyien vagyunk. Hiller István miniszter úr is lelkesülten köszöntötte az egybegyűlteket. Mint mondta, ő a hagyományos olvasás híve, hangsúlyozta az olvasás élményének fontosságát. Ta-valyi felmérés szerint a könyvtárlátogatók száma örömteli módon 1 millió 488 ezerre nőtt.

Lelki szemeink előtt megjelent a szőlőfürtökben lógó olvasók képe, akik éppen a könyvtárnyitásra várnak. Ismertette a Könyvtári Stratégia 5 pontját. Zárásképp szívünk új lángra kapott, amikor közölte, hogy a legpatinásabban működő civil szervezetnek tartja az MKE-t.

Az MKE emlékérmek átadása mindig fontos „műsorszám”. Most tényleg azzá vált, mert a laudációkat Kiss László színművész olvasta fel. A színművész még ilyen nehéz feladatot nem kapott pályafutása alatt. A rengeteg számára ismeretlen könyvtári szakszóba lassan, de biztosan beletört a nyelve. A cikkbibliográfiánál, és repertóriumnál már feladni látszott. Ebben a helyzetben a felnőtt, intelligens könyvtárosnak igen nehéz dolga akadt. A végső próbatétel-nél, a szépen artikulált IKáeSZnél már a mordabb modorú könyvtáros is széksorok közé lebukva vihogott. A Fitz-díjat nagy örömeinkre Varró Dániel kapta, aki mint egy kedves kamasz felzökkent a színpadra, és átvette miniszter úrtól a kitüntetését. Hatalmas tapsot kapott, jobb helyre nem is kerülhetett volna!

Ramháb Mária kitűnően összefogott, tartalmas, élvezetes előadása zárta a plenárist.

Az idő röpke perceinek kergetése közben átviharoztunk a Megyeházára, ahol a fogadásra voltunk hivatalosak. A szatyromba rejtve vittem az estélyi ruhát, hogy majd a mosdóban átvedlek elnöki mivoltomba. De amikor megláttam, hogy társam egy többször mosott England, London felirattal jeleskedő pólóban, inkább tovább rejtettem. A kényelmes székekbe lerogyva, az egész napi utazás és meleg hatására próbáltuk elalvás közeli állapotunkat kicsit feltuningolni. De reményt veszítettünk, mert BAZ megye története a honfoglalással kezdődött. További emlékképeim nincsenek. A szem-szájnak ingere ételek közben másnap, épp megérkezett pesti előadóm városnéző bolyongását követhettem mobilom útján. Így megmentésére indultam, a szem-szaj maradt másnak. Az „el sem tudsz tévedni, olyan egyszerű” mondat a fülemben csengett. Mégis sikerült! Aztán a két eltéved pesti egymásra talált. Minden jó, ha a vége... Újabb vacsora, aztán a kollégium felé újból eltévedtünk.

Másnap frissen, üdén... szobatársam biztató szavára, hogy senki nem lesz szekcióülésünkön, mert Nagy Attilára megy mindenki. Ettől megnyugodtam. Azért készültem, ha már itt vagyok. A legfontosabbak ugye a technikai eszközök. Mint a herceg, (lovát lent kikötötte) belépett a könyvtár rendszergazdája. És milyen jóképű! Égszínkép szemeivel mélyen a szemembe nézett, miközben hosszasan szorongatta a kezem a bemutatkozásképp. Teljesen szinkronba kerültem a rajtam lévő piros kabátommal. Óh, életem rendszergazdája! És minden működött, sehová nem szökött meg közben sem. Az előadók számlálgatása következett, egynek híjával voltak. De aztán begördült a fekete miniszteri autó is.

Közben azért gyűlt a nép is... majd szándéknyilatkozatokat osztogattam, technikusok kérdezgettek... ahogy felnéztem, tele volt az előadó... huh... igaz, Attila vonzó volt, de utána már a pótszékek pótját is hozták... már előre húzódkodtunk a széksorokkal, és már a folyosón, a falak mellett is. Aki csak benézett, továbbállást tervezve, az is ott maradt. Az előadók pedig kitűnőek voltak.

A Gyermekkönyvtáros Szekció ülésén a „Mit tehetünk, teszünk a fogyatékkal élő és a hátrányos helyzetű gyerekekért?” kérdésre kerestük a választ. A nyitó előadást *dr. Nagy Marianna*

tartotta, az Esélyegyenlőségi Kormányhivatal Fogyatékosügyi Koordinációs Igazgatóságának vezetője. bemutatta a kormányhivatal szervezeti felépítését, és beszámolt arról, hogy mely területeken tud segítséget nyújtani a kormány a rászorulóknak. *Tunyogi Erzsébet* „A sérült gyerek kapcsolata a családdal – mondókákon, dalokon, verseken, meséken keresztül” címmel

tartott előadást. Erzsike a Gyógyító Játsszóház vezetője, játékkerapeuta. Évtizedek óta foglalkozik olyan családokkal, ahol sérült gyerekekkel élnek együtt. Kidolgozott játékerápiájával nagy sikereket ért el ezen a területen. Beszélt azokról a módszerekről, amelyek segítségével az anya megtanulja, hogyan lehet leküzdeni verseken, meséken keresztül a sérült gyermekkel szemben ösztönösen kialakult elhidegülést. „Gondolatok a testi fogyatékosok magyar közgyűjteményekbeli lehetőségeiről” címmel tartotta meg előadását *Szoleczky Emese*, a Hadtörténeti Múzeum munkatársa. A szókimondó, humorral fűszerezett előadásmód mindenkit magával ragadott. Beszámolt arról, hogy milyen nehézségeket okoz a testi fogyatékosoknak mindaz, amit a hétköznapiakban akadályként kell megélniük. Utalt arra, hogy elsősorban a fejekben kell rendet teremteni, meg kell változtatni az emberek gondolkodását a testi fogyatékosok képességeiről, lehetőségeiről. *Kreutzer Andrea*, szintén a Hadtörténeti Múzeum munkatársa „Múzeumi könyvtörténeti foglalkozások látás- és mozgássérültek számára” címmel tartott rövid előadást arról, hogy a látássérültek számára miként lehet könyvekkel kapcsolatos foglalkozást tartani. Mint mondta, a könyv nem csak a tartalma miatt érdekes, hanem egyben műtárgy is, amelynek formája, szaga, súlya van. *Dr. Bartos Éva*, a Könyvtári Intézet munkatársa „Az olvasás élménye és a gyermeki lélek” c. előadásában az olvasás fontosságára hívta fel a figyelmet, és hangsúlyozta, hogy napjainkban talán a legfontosabb újragondolni az olvasásra nevelés kérdéseit, hiszen a gyermekek nem olvasnak. Az előadó ismertette a biblioterápia jelentőségét. „A közművelődés intézményei az esélyegyenlőség színterei” címmel *Kucska Zsuzsa*, a FSZEK Terézvárosi Gyerekkönyvtárának vezetője beszámolt arról, a könyvtár hogyan vállalhat szerepet abban, hogy a fogyatékkal élők is rendszeres használói lehessenek. A Terézvárosi Gyerekkönyvtár szoros kapcsolatot tart fenn ilyen jellegű civil szervezetekkel, (TERÉZÉNÓ, Csipaszívek Társasága) és programjaival, nyitottságával már 13 éve irányadó ezen a területen. *Endrédi Szabó Erika*, a bicskei Nagy Károly Városi Könyvtár vezetője „A hátrányos helyzetű és ép gyerekek integrált nevelése” címmel a bicskei könyvtár gyakorlati tapasztalatairól számolt be. Közös programokat szerveznek hátrányos helyzetű és ép gyerekeknek, ahol a kortárs csoport ép tagjai felismerik és elfogadják a másságot, szívesen segítenek társaiknak, nem jellemzőek a konfliktusok. 10 éve programokat biztosítanak a menekülteknek, roma gyerekeknek, fogyatékkal élőknek, magatartási és tanulási zavarokkal küzdő, és az ún. „kulcsos” gyerekeknek.

Dr. Nagy Marianna könyvtárosképét teljesen átalakítottuk (mely ez idáig állt az asztal mögött nyugodtan könyvet olvasó könyvtárosból, ki körül csend és nyugalom, csak a papírlapok pergése). Meddig marad meg ez még az emberekben? Nagyon örült, hogy köztünk lehetett, nagyra tartja munkánkat – mondta, mi egy olyan lelkes, tettekre kész „csapat” vagyunk. Elbúcsúztunk.

Volt öt percem, hogy visszaérjek a Megyeibe, mosdó, kávé már nem... és felérjek a II. emeletre, leendő előadásom helyszínére. Közben megállított a főtitkár, hogy megvan-e már az egy fontos mondat, ami a záró plenárisra. Mondom majd a mosdóban megszüülöm, csak had jussak már be. Kifele rohanvást a férfi WC előtt egy ládán megírtam. Aztán már tényleg spuri. A közös lónak túrós a háta effektus. A Neumann házások még műsoron kívül beiktattak egy előadót, így minden csúszott. Nekem jutott 10 perc, mint utolsó előadó. Varró Dani és Maszathegy igen elmaszatólódott. Mások szerint így is frappáns volt, de bennem a túske igen mélyen.

A harmadnapi kirándulás igazi vándorgyűlési kirándulássá vált minden erényével és szépségével. A mi választásunk Szlovákiára esett. Az elején hatalmas vita kerekedett, mint szokott lenni, ha ennyi könyvtáros egy helyen. A programvezető közölte, hogy a program nagy része törölődött, se a jászói könyvtárat, se a rendházat nem tudjuk megnézni. Így akkor szabadon választhatóan megnézhetjük a Krasznahorkai várat. Bár egy könyvtáros miért is akar könyvtárat nézni? (Sokévi tapasztalatból még mindig nem tanultunk.) Innentől két pártra szakadt a társaság, ami még rontott a helyzeten. Amíg $\frac{3}{4}$ órát vártam a határon a WC-re, ezt a küzdelmet megvívta. Így két busz – két cél. Az egyik ment Krasznahorkára, a másik a meghirdetett Szádelői-völgybe. De a várba többen akartak, így azok átszálltak a másikba, ahová ilyen módon már nem értek be. Huh... Jó kis túra volt, gyönyörű hely. Aztán közös ebéd a másik buszokkal, ami ugye 2 órát tartott ennyi emberrel. Nem igazán készültek ránk. Még evőeszköz se volt, se teríték. Aztán 6 ember kapott egy tányér sztrapacskát... majd jött a leves, a tálal tovább kellett adni, mert nem volt elég tál... vagy leves? No azért türelmünk elnyerte méltó

knédli adagját. Jászón megnéztük a cseppkőbarlangot, mely más típusú, mint az Aggteleki, igazán monumentális. Igen félelmetes volt, amikor vezető lekapcsolta a villanyt hogy megtapasztaljuk, hogy milyen az abszolút sötét. Előtte hosszasan elemezte, hogy hány denevérfaj él a barlangban. Reméltük, hogy nem éppen most kelnek útra. Este, mint mindig, arra a végkövetkeztetésre jutottunk, hogy kár lett volna kihagyni ezt a napot.

Hát ennyit a pihenés pillanatairól... az előadások teljes anyaga honlapunkon olvasható <http://www.extra.hu/gyk> Híreink – Gyerekkönyvtáros Szekció hírei menüpont alatt. Érdemes bekukkantani! (Képek is vannak!)

Budai Klára

Kucska Zsuzsa:

A közművelődés intézményei az esélyegyenlőség színterei

Kedves kollégák, kedves vendégek!

Az előadás címében szerepel: a közművelődés intézményei, melyek közül a könyvtárról, azon belül is saját könyvtáramról a FSZEK VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtárának tapasztalatairól beszélnék többet.

A különböző közművelődési intézmények egyre inkább foglalkoznak a valamilyen módon hátrányos helyzetben lévő lakossággal. Ennek oka, hogy nem csak hazánkban, hanem a világ más országaiban is növekedett a rokkantak és a különböző fogyatékosokkal élők száma és

aránya. E növekedést sok tényező befolyásolja: demográfiai, egészségügyi, az életkörülmények változása, a társadalombiztosítási rendelkezések változása – jogkiterjesztés, tudományostechnikai fejlődés, stb. A demokratikus intézményrendszer kialakulása, a piacgazdaságra való áttérés, a szociális ellátórendszer törvényi megalapozottságának megszületése előnyökkel is járt, s hátrány is okozott a fogyatékkal élőknek. A fogyatékkal élőknek az átlagnál nagyobb szükségük van – esetleges jövedelmük mellett is – olyan szociális jövedelmekre, amelyek kompenzálják a fogyatékosok tényéből következő többletköltségeket. Az aktív korúak munkavállalási esélyei lényegesen rosszabbak a lakosság többi részénél. Magas az eltartottak száma is, kb. 8%. Iskolai végzettségük is alacsonyabb, döntő többségük legfeljebb az általános iskola nyolc osztályát végzi el. Ma még jellemzően a fogyatékos gyermekek iskoláztatása, közlekedésük, stb. épületen belül és kívül, elsősorban a család ügye, sok múlik anyagi teherbíró képességükön. Főképpen az egyedül élők vannak nehéz helyzetben, mivel ellátásukat maguknak kell megszervezni. A területi és települési egyenlőtlenségek is fokozottan sújtják őket.

Az ENSZ már 1975-ben deklarálta a fogyatékos emberek gazdasági és társadalmi biztonságához, azaz a megfelelő életszínvonalhoz, a foglalkoztatáshoz, a családban éléshez, a társadalmi életben való részvételhez, a szabadidős tevékenységhez fűződő jogát.

Az Európai Unióban az 1997-es Amszterdami Szerződés döntő fontosságú: a szociális integrációt a közösség céljainak meghatározó elemeként fogalmazták meg: az Európai Unió „... olyan intézkedést hozhat, amelyek a nemre, a fajra vagy az etnikai hovatartozásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, korra vagy szexuális irányultságra alapított mindenfajta megkülönböztetés elleni küzdelem érdekében szükségesek.”

Az Európai Fogyatékosügyi Kongresszus 202-ben, Madridban a következő lényeges tételt fogalmazta meg: „A befogadó társadalom alapja a diszkrimináció-mentességgel párosuló pozitív cselekvés.”

Így lett 2003 az Európai Fogyatékos Emberek Éve és született meg „A fogyatékkal élők életminőségének javítása: a teljes körű részvételre irányuló és annak révén működő politikai erősítése” címet viselő politikai nyilatkozat is, amelynek egyik főgondolata: „A fogyatékos emberek heterogén csoportot alkotnak. Mint a társadalom minden rétege, a fogyatékos emberek is igen sokrétű csoportot képeznek, és csak az a szakmapolitika sikeres, amely tiszteletben tartja ezt a sokféleséget”.

A fogyatékos emberek nem jótékonykodást, hanem esélyegyenlőséget akarnak – fogalmazza meg a Madridi Nyilatkozat.

Mi, könyvtárosok és más közművelődési intézményben dolgozók ezeknek a gondolatoknak a jegyében kell hogy tevékenykedjünk. Erre példa az a könyvtár, ahol én is dolgozom.

A Terézvárosi Gyermekkönyvtár a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár hálózatának legnagyobb önálló gyermekkönyvtára. Pesten a hatodik kerületben működik, 1961 óta.

Megnyitásától kezdődően fogad hátrányban szenvedő csoportokat, kiegészítő iskolásokat.

Egy spanyol mese jól példázza a másság fogalmát. Kálmán Zsófia könyvében – címe „Bánatkő” – találtam rá: „Volt egyszer egy ország, amelynek lakói egyszer csak azt vették észre, hogy szép lassan sorra valamennyiüknek farka nőtt! Akik először fedezték fel magukon ezeket a majomfarokszerű képződményeket, elszörnyedtek, s mindent elkövettek rémületükben, hogy elrejtsek azokat. Bő bugyogót és inget kezdtek viselni, csak hogy ne látszódjék ez a furcsaság. Amint azonban észrevették, hogy mindenkinek nő a farka, azon nyomban megváltoztak a dolgok! Ráadásul a farkok valójában igen hasznosnak bizonyult, például cipelésnél, vagy járás közben, hiszen segítségével gyorsabban lehetett közlekedni, nem is említve azt az előnyt, hogy ha az embernek mindkét keze tele volt, még mindig nyugodtan ki tudta nyitni az ajtót! A divattervezők olyan új fazonokat kezdtek tervezni, amelyekben kényelmesen elfértek a farkok, sőt, valójában kiemelték, hangsúlyozták az újonnan szerzett függeléket. S hogy még feltűnőbbek legyenek, díszeket és ékszereket kezdtek rájuk aggatni. És ekkor hirtelenjében, azok kezdtek másnak, furcsának, különösnek látszani, akiknek nem nőtt farkuk! A farkatlanok kétségbeesetten, műfarokkal próbálták rejtegetni a szörnyű hiányt, de olyan is akadt, aki inkább elbujdosott. Micsoda szégyen! Farkok nélkül élni!”

Az elmúlt 13 év tapasztalatairól beszélnék, amelyek egybeesnek az én ottlétemmel is

1992: a kiegészítő iskolások tankönyveinek beszerzése (1-8. osztály).

„Kamasz panasz” foglalkozássorozatban filmvetítés és beszélgetés a másságról.

„Amit tudni akarsz a szexről” és „Drog és Kábulat” foglalkozássorozatba „szociális munkások” (akkor még nem használt fogalom) bevonása.

1992-1999: Óvodás Klub minden hó első keddjén – főleg nagycsaládosok részvételével.

1993: Országos rajzkiállítás a Diszlexia Egyesület szervezésében.

1995-1996: lelki mentálhigiéna foglalkozássorozat ötödikeseknek Koncz: Kamaszkapaszkodó című kötete alapján. A művészeti részéért Torma Edit, az agykontroll gyakorlatokért Baghy-Bátor Teréz volt felelős.

1996: Belvárosi Könyvtári Napok (ma: Fővárosi Könyvtári Napok) konferencia: „A jövő olvasója a gyermek” címen. A gyermekek olvasási nehézségei címen hangzott el Csabai Katalin előadása, nagy vitát kavart Fogarassy Miklós: „A kulturális esélyegyenlőség utolsó szinterei a közkönyvtárak” előadása.

1997. október 17. 15 óra – 1997. október 19. 24 óra: Folyamatos felolvasás Mikszáth Kálmán műveiből, melyre a kerület értelmi sérült napközis tagjai is eljöttek. Az olvasni tudók felolvasnak, melyről videofelvétel is készült. A hangkazettákhoz kis magnót is kölcsönözhetnek olvasóink a Goethe Intézet jóvoltából.

1998: A könyvtár felújítása után nagytókat szereztünk be helyben használatra és kölcsönzésre is. Ennek költségeit a könyvtárosok vállalták.

2000. Folyamatos felolvasás magyar szerzőktől 80 órában – a vakok és gyengén látók számára is lehetővé tettük a felolvasást, erről is videofelvétel készült, melyet a helytörténeti anyagunkban lehet megtekinteni.

A város több pontjáról érkeztek csoportok különböző kézműves, irodalmi, könyvtárhasználati foglalkozásokra ebben az időben is, de ezekről most nem ejtenék szót. A kerületben működő Terézvárosi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona (TERÉZÉNO) és a Csupaszívek Társasága a Down Egyesület jogutódja az a két szervezet, amelyekkel szorosabb kapcsolatot épített ki könyvtárunk.

A terézvárosi Értelmi Sérültek Napközi Otthona (TERÉZÉNO) 1993-ban alakult Mattyasovszky Zsófia vezetésével.

1996-ban adtunk helyet „Mit tudok a súlyos értelmi fogyatékosokról” című kerületi rajzverseny anyagának. Gyógypedagógiai ügyeletet tartottak az otthon munkatársai, a látogatók egy kis irodalomjegyzéket kaptak a témáról. Az eredményhirdetés a Kolibri Színházban volt.

1997-ben „Egy különös hely” címen tartottunk vetítést és előadást: az értelmi sérült emberek angliai életének bemutatása, a velük való szakmai munka ismertetése, a BBC Televízió által készített film vetítése. Ezt az előadást a kerület több intézményében is megtartották. A könyvtárosok érdeklődése sajnos igen csekély volt.

1998-1999: Drámapedagógiai és kézműves foglalkozás révén végzett közművelődési tevékenység – elemi szakmai ismeretek a gyógypedagógia köréből. Közös pályázat egy kerületi iskola nyolcadikos tanulói és az otthon fiataljai együttlétére. A találkozások többféle problémát felvetettek, minden résztvevőnek egyaránt.

Két Nyílt Nap is volt könyvtárunkban, ahol a napközi fiataljai bemutatták kézműves tudásukat, együtt lehetett dolgozni velük, közösen lehetett tornázni, és vásárt rendeztünk az általuk készített tárgyakból. 2003-ban más intézmények is a vendégeink voltak, s ez az alkalom a Fogyatékosok Európai Éve magyarországi megnyitója is volt egyben. Az érdi otthon dolgozóinak mottója: „Minden ember unicum.” – tökéletes megfogalmazás.

Természetesen az otthon tagjai is járnak könyvtárunkba, voltunk együtt kirándulni, tíz éves születésnapunkon mi is ott voltunk. Jó velük!!!

A Csupaszívek Társaságával, a Down Egyesület jogutódjával, 1998 végén kezdtünk együtt dolgozni. 1999 márciusában nyitottuk meg a „Szülők polcát” amely a gyermekek és nevelésük problémáiról, krónikus betegségekről és fogyatékoságról szóló, szülőknek, segítőknek és talán a szakembereknek is útmutatóul szolgáló kiadványok gyűjteménye. Ezekről nyomtatott lista is készült kedvcsinálónak. 2002-ben videofilmekkel is bővült a választék, ezek különböző betegségekről, megelőzésükről szólnak. A könyvanyag jelenleg számítógépes feldolgozás alatt áll.

Olvasóink folyamatosan kölcsönzik ezeket, már a FSZEK számítógépes rendszerébe is bekerültek, így mindenki számára hozzáférhetőek.

Kapcsolódó szolgáltatásként szerdánként Csató Zsuzsa szakember fogadja az érdeklődőket.

A társaság révén értesülünk a legfrissebb szakmai tudnivalókról, konferenciákról, kezdeményezésekről. Ezt nagyon fontosnak tartjuk. Köszönet érte.

A hagyományos könyvtári szolgáltatásokról most kevesebb szó esett, de ez talán nem baj.

Mi minden lehet még a tarsolyunkban, ami csökkenti a hátrányokat?

A könyvtárosok nyitottsága, saját előítéleteink legyőzése, megfelelő kontaktus kialakítása, az előadásom elején vallott elvek alkalmazása, érdekvédelem – különösen a gyerekek esetén, és persze pénz is gépesítésre, akadálymentesítésre, továbbképzésre, stb.

Másfelől különböző módszerek, amelyeket alkalmazva közelebb visszük a könyvtár életét, a könyveket, szolgáltatásait a felhasználókhoz. Például bábozás, mese, posztócska használata, könyvdominó, memória játék, vásári képmutogató, állóképek készítése, eljátszása.

Nagyon fontos, hogy rólunk szóló tudnivalókat egyszerűen és érthetően fogalmazzuk meg, használunk piktogramokat, melyeket az olvasni nem tudó is megért, valamint az akadálymentesség természetes legyen, a számítógépeken felhasználóbarát programok legyenek – a fogyatékosokhoz alkalmazkodva. És még mennyi minden, van tehát feladat bőven.

Saját tapasztalatomra alapozva vallom Antoine de Saint-Exupéry gondolatát: „Mert sokszor a mosoly a lényeg. A mosollyal fizetni lehet. A mosollyal kárpótolni lehet. A mosollyal lehet életet adni. És van mosoly, melyért meghal az ember.”

Köszönöm a figyelmet, s további szép napot kívánok.

Szent Iván éji boszorkánykodás

2004. júniusában háromnapos ingyenes beiratkozás volt a Vadász utcai könyvtárban, ezt összekapcsoltuk Szent Iván napjával, és egy „igazi” boszorkány, Kovács Néri jóslat az érdeklődőknek az V. kerületi Önkormányzat Kulturális Bizottsága jóvoltából.

Elkövettük azt a hibát, hogy nem kezdtük el egy héttel előtte felvenni az előjegyzéseket, így talán a tumultózus jeleneteket megspórolhattuk volna.

A „csak” beiratkozási szándékozók között fokozta az érdeklődést, hogy boszorkányunk rendkívül szimpatikus, bizalomgerjesztő és kellemes jelenség, így akinek szándéka sem volt jóslatni, menet közben meggondolta magát. Én magam (hipochonder lévén) nem akartam a jósnő közelébe se menni, de a végén meggyőzött, majd megesküdtött, hogy csak jót fog mondani. Úgy is lett. Úgy jöttem ki tőle, mint egy jóllakott napközis, akinek másnapra is beígérték az uzsonnát.

Ja igen! Az ingyenes beiratkozás is jól sikerült, nem véletlenül jártuk végig a kerület házait a szórólapokkal. Jóval százon felül jöttek, és nagyrésztük tényleges használóvá vált.

Úgy tűnik, jövőre sem „ússzuk” meg a kedves boszorkányunk jelenlétét, ha olvasóinkon múlna, már idén repetáznának, de így csak a pályázati kiírások figyelése marad nekünk 2005-re.

RÓLUNK ÍRTÁK – „TŐLÜNK” IDÉZTÉK

Kávéházak és könyvtárak

Írta: Szabó Ervin

Annyiszor idézték már, hogy szinte szégyenli az ember újra leírni annak a bizonyos angolnak a mondását, hogy a kulturának a szappanfogyasztás a fokmérője. Nem is azért írjuk le, hogy további következtetéseket vonjunk le belőle, vagy – mint a címből hinni lehetne – ötletes analógiákat, például a szappanfogyasztás és a könyvolvasás közt. Egészen másért.

Ha ugyanis azt hallanók, hogy valamely, szappanfogyasztásáról éppen nem nevezetes népnek – tegyük a cigánynak – érdemes tagja azzal felelne az angolnak: ti angolok azért fogyasztotok annyival több szappant, mint mi, mert sokkal piszkosabbak vagytok, mint mi, – akkor azt mondanók: milyen okos a cigány! Amikor azonban Budapest székesfővárosi iparügyi bizottsága szótöbbséggel kimondja: Budapesten azért járnak az emberek kávéházba, mert léhák, fölületesek, élvhajhászok, – akkor egy-két ujság kivételével senki sem mond semmit.

Az iparügyi bizottság ugyan nem így mondta szórul-szóra. Ott csak azt mondták ki: numerus clausus kell a kávéházakra kiszabni. De hát miért? Nyilván csak azért, mert a kávéházak elszaporodása a népesség valamelyes kóros vagy erkölcsstelen hajlandóságának tünete. Meg rosszra csábító. Meg kell hát nyesegetni a rosszat. Mondjuk ki a zárlatot. És kössük a kávéház-ipart engedélyhez. Ezt pedig ugyanabban a városban tették, ahol alig három héttel azelőtt csufos bukásban volt része egy feudális kísérletnek; és ahol nem is egészen egy héttel azelőtt

demonstrálták igen nyomatékosan a polgárságnak liberális és demokratikus hajlamait.

Nem gondoltak rá, hogy feudális maradvány van ebben az

országban éppen elég? Vagy olyan biztosnak és megállapodottnak érzik az iparszabadságnak már alig negyven éves rendszerét, hogy egy-egy iparágban visszaállíthatják a céhrendszert? Ugyan nézzék meg az elmúlt kormány ipartörvénytervezetét! Van ottan a céhrendszert restitáló törvényszakasz éppen elég. szaporítsuk hát! És éppen egy ilyen, kat'exochén nagyvárosi ipart kössünk engedélyhez! Nem elég, hogy a gyógyszerészek élveznek püspöki stallumokat!?

Vagy inkább a türelmetlenül toporzékoló demokratikus ösztön diktálta a határozatot? Hisz ismerjük a nagy, a sokszor döntő befolyást, amelyet a demokratikus államokban, Angliában, az észak-amerikai Unióban a vendéglős és a korcsmáros boss-ok a választásokra és az egész politikai machiné-en gyakorolnak? Tudjuk: az angol liberálisoknak mindnyájunk által óhajtott nagy győzelmét nagy részben mi fogyasztotta le oly soványra? A licensing bill miatt haragos pálinkamérők és vendéglősök ellenzéke. Csináljunk hát mi is, hatósági segédlettel, egy privilegizált korteskasztot, amely majd jó privilegiumért jó szavazatokat liferáljon.

Mindenre – jól tudjuk – bizonyára nem gondoltak az iparügyi bizottságban. Ott csak az járt az urak eszébe, hogy Budapesten többet ülnek az emberek a ká-

véházban, mint akárhol másutt, tehát kevesebbet otthon, a családi körben. Család-szorgalom-józanág-erkölcs: a logikai lánc hamar kész. De amilyen gyorsan készült, olyan törekeny.

Mert ugyan – kérdjük – hol üljön a szegény budapesti lakós? Talán otthon? Óh, az édes otthon! Budapesten több az ágyrajáró, mint akárhol a nyugoti

Európában. Több a zsufolt lakás, mint akár Moszkvában. Több a hónapos szobában lakó albérlő, mint a lakását mással megosztani nem kénytelen főbérlő. Az otthon! Az édes otthon! De a zsufolt lakás is lehet otthon. Ugyan? Hisz a nem zsufoltat is úgy építik Pest-Budán, hogy gyönyörűség!

Én négyszobás lakásban lakom, ugynevezett «uri» lakásban hallanom kell, ha a fejem fölött lévő lakásban fölcsavarják a villanyt. Hallanom kell a dolgozószobában, amelyet a szomszéd lakástól nemcsak közfal, hanem azt teljes szélességében és magasságában eltakaró könyvvállványaim is elválasztanak, szomszéd uram horkolását. És még sok egyéb, nagyvárosi idegeket oly kellemesen érintő zajt. Mert így építik Pesten az új házakat.

– De ha nagyságod bolond, mért nem megy a városon kívül lakni, családi házban?

– Azért, uraim, mert néha társaságba, színházba, hangversenyre, fölolvására is akarok menni. Mert nemcsak dolgozni akarok a nagyvárosban, hanem néha örömeit is akarom élvezni. És nincs automobilom, uraim,

sőt fiákerre sem telik, hogy ki-mehessek este »a villába«. Mert talán tudják, hogy Budapesten nem jár este a villamos. És amikor jár: akkor is – olcsóbb a kávéház.

Igenis! A kávéház az egyetlen nagyszabású kulturintézménye Budapestnek. Kulturintézményel Mert demokratikus. Sokaknak hozzáférhető, kevés pénzért. Olcsó és jó. Két-három hatosért egyenletesen fűtött, jól világított, kényelmesen berendezett helyiségben találkozhatom barátaimmal, olvashatom a lapokat, külföldi folyóiratokat, a Pallas-lexikont és a helységnévtárt és a címtárt, telefonálhatok tizenöt-ször stb. stb. különben mindezt sokszor megírták már.

Nem is erről akarok most szólni. A kávéház kulturintézmény – igaz. Százszor különb például a németek wein-és bierstubéi-nál, kaffeek-ränzchen-jeinél, sőt az angolok szép, de drága, hozzáférhetetlen, arisztokratikus klubjainál is. De – ezt koncedálom az iparügyi bizottságnak – csak Budapesten teljesít kultur-missziót. Nyugati Európában és Amerikában ugyanis másképp gondoskodtak a nagyvárosi ember kultur-igényeiről. Ott különbek ugyan a lakásviszonyok és az otiumra több ideje és pénze jut az egyéneknek. Mégis a köz gondoskodik helyette erről is.

Hogy Budapesten a lakásviszonyok kergetik az emberek tizezreit a kávéházakba, arról már beszéltünk. De még egyet kérünk: hová menjen a budapesti lakó, akinek történetesen van tűrhető lakása, de szabad idejét például olvasással szeretné eltölteni? Gyakorlati célú vagy szórakoztató olvasmány! Hová?

Külföldön tudja, hogy hová menjen? A könyvtárba. A városi könyvtárba! Hát Budapesten? A városi könyvtárba? Budapest város könyvtára délelőtt kilenc

órától délutáni két óráig van nyitva, Berlin vagy Pittsburg könyvtára esti tizig. Bécsben nincs igazi városi könyvtár. De van egy gyönyörű szabad intézménye: a Verein Zentralbibliothek. Amely egymaga 3 millió kötet könyvet kölcsönzött ki 1908-ban. Két nagy testvér intézete: a Voksbildungsverein és a Lesehalle szintén 2 milliónál többet. Hárman együtt 5 millió 90 ezer kötetet. Ez egy nap átlag 13.940 kötet.

Budapesten a városi könyvtár kiadott 1908-ban 7035 kötetet. A legnagyobb könyvtáregyesület, a budai, 38.459 darabot. Ez 45.500 kötet. A többi nyilvános könyvtár, ha együtt forgatott 54.500 kötetet: igen sokat monddunk. Ez volna egy évben 100.000 kötet. Egy napra 274 kötet.

A következtetés kézenfekvő. 13.940 minusz 274 = 13.666. Tizenháromezerhatszázhatvanhat egy napon. Ennek a 13.666 könyvnek az olvasója Bécsben otthon maradhat, ha olvasni akar. Budapesten a kávéházba kell, hogy menjen, mert egyebütt nem kap sem könyvet, sem újságot, sem folyóiratot, sem lámpát, sem széket. Vagy nézzünk egy kisebb várost, egy amerikai várost, de Budapestnél kisebb lélekszámú. Például St.-Louis. 1908-ban 674.000-re becsülték népességét. Mennyit olvastak a st.-louisiek? A st.-louisiek városi könyvtárának 1908-ban volt 79.008 beirt olvasója. A budapestinek ugyanakkor talán 79 volt tehát Budapesten 79 ember, akinek nem kellett kávéházba mennie ha olvasni akart. De annak is csak 9 és 2 óra közt. St.-Louisban ellenben 79 ezer ember látogathatott el minden nap márványcsarnokos, barátságos palotába ülhetett kényelmes karosszékbe, olvashatta, amit szive és esze megkívánt, közbe, ha megéhezett, bekaphatott a könyvtár olcsó étkezőjében valamit és tovább olvashatott, a

könyvtár mindenkitől használható telefonján megüzenhette anyjának, hogy ne várja vacsorára, mert kilenckor ugyancsak a könyvtár hangversenytermében

klasszikus koncertet fog hallgatni, koncert után tizkor kivette a könyvtár ingyenes kerékpár-garageából meg nem adóztatott biciklijét és hazahajtott. Ennek az embernek nem kellett kávéházba mennie, mert olvasni akart, se nappal, se este.

És mennyit olvasott ez a 79 ezer st.-louisiek polgár? Olvasott a könyvtárban 1 millió 252 ezer könyvet és folyóiratot, és odahaza is 1 millió 552 ezer kötetet. Összesen 2 millió és 804 ezer darabot. Vagyis egyenkint 35 könyvet és folyóiratot. Budapest polgárainak ebben az arányban körülbelül 3 és fél millió kötetet kellett volna 1908-ban elolvasniok. és elolvastak, ha sokat, százezret! Azaz harmincötöd részahnyit!

Azaz – dehogy annyit. Bécsületükre Budapest lakóinak, többet olvastak. Csak a statisztika nem tud róla. Mert a többit – kávéházban olvasták. Az erkölcs-telen, a léha kávéházban. Mert könyvtárban nem olvashatták. Mert Budapesten nincsenek nyilvános könyvtárak. Budapesten csak kávéházak vannak.

Akiknek tehát fáj a kávéházak nagy száma és zsufoltsága, azoknak jó tanácsot adhatunk: csináljanak nyilvános könyvtárakat és olvasótermeket.

Igaz, ez drágább, mint a numerus clausus. De legalább liberálisabb és demokratikusabb. És még egy haszna lesz:

Nem kell visszamenni a feudalizmusba. És mégis mentve a család és az erkölcs.

(Megjelent a Világ című folyóirat 1910. januári számában. Közlésénél a korhű tördeléshez és helyesíráshoz ragaszkodtunk.)

A jelen és a jövő útján

Beszélgetés Budapest könyvtárának főigazgatójával

Dr. Fodor Péter

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár századik születésnapját ünnepli, mégis a fiatalodás jegyeit hordozza. A jelen és a jövő könyvtári elképzeléseiről a Wenckheim-palota ma is patinás dolgozószobájában dr. Fodor Péter főigazgatóval beszélgettünk.

– Százéves történetünkben korszakos változást jelentett, amikor 1997-ben a Fővárosi Önkormányzat döntött a felújításról és bővítésről. Az építkezés ideje alatt csak rövid időre zártunk be. A rekonstrukció sikerült, alapterületünk mintegy 80%-kal növekedett. Nemzetközi összehasonlításban korszerű, a szakmai szempontoknak maradéktalanul megfelelő bibliotéka született, amely egyfelől őrzi a tradicionális értékeket és szolgáltatásokat, másfelől eleget tesz a kor műszaki, technikai, informatikai kihívásainak is (gépi katalógus, virtuális könyvtár, internet...). Az is fontos szempont volt, hogy maradtunk a város központjában. A fedett udvar egyre inkább kulturális találkozóhellyé lett, a betérők jól érzik magukat itt. Ez nagy szó, mert ide napi 4–6000 ember jön be.

– Az önök könyvtárhálózata egyszerre közszolgálatot ellátó olvasó- és kölcsönzőhely, másfelől sokoldalú

szakmai kutatóbázis. Hány beiratkozott olvasójuk van?

– 61 tagkönyvtárunkban 208 és félezer tagunk van. Ez azért érdekes, mert a korábbi 118 fiókkönyvtár idején is ez volt a szám, tehát „a kevesebb több lett”. Legutóbb, április végén az európai csatlakozásunk alkalmából egész nap ingyen lehetett beiratkozni. 3272 új olvasó jött, a munkatársaim alig győzték az adminisztrációt. A területi lefedettség figyelembe véve összehasonlásokkal, átszervezésekkel megszüntettük a kicsi, korszerűtlen részlegek egy részét, a dolgozóinkat sem kellett elbocsátani, hanem átcsoportosítottuk őket más helyekre, vagy feladatkörrökre.

Közel 600 dolgozót foglalkoztatunk, költségvetésünk 2,5 milliárdos. A szakmain túl fontos a munkatársaink anyagi kötődése is. Az utóbbi években a központi béremelést megelőzően is javult a bérhelyzet. A hálózati könyvtárakban az is fontos, hogy legyen mini konyha, zuhanyozó, kulturált környezet. Az olvasók pedig ráéreztek, hogy a magasabb szintű szolgáltatás kárpótolja őket az esetleg több sétáért, utazásért. Ugyanis a központ átépítését követően azonnal nekiláttunk a fiókkönyvtáraink felmérésének és korszerűsítésének is. Eddig 13 részlegünket adtuk át. Idén még kettő elkészül. Megfigyelhető, hogy ahol építünk, megtöbbszörödik a forgalom. Odafigyelünk az olvasói igényekre, észrevételekre, így a központban 75 százalékos,

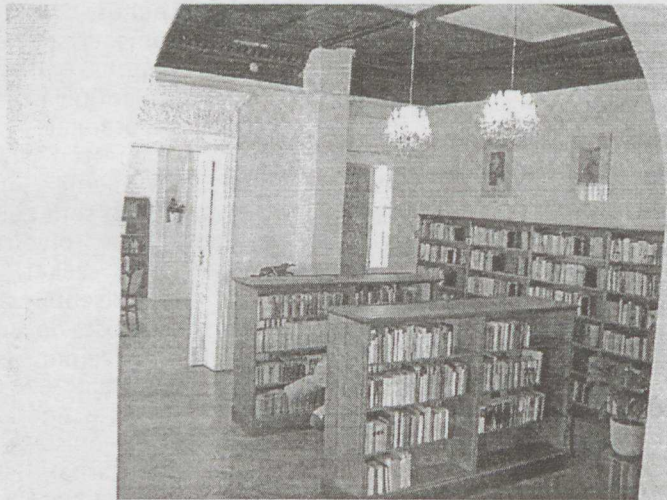
a hálózatban 90 százalékos az elégedettségi indexünk. A rekonstrukció alapján megkaptuk az Európa Nostra-díjat is.

– Milyen kihívásoknak kell megfelelni?

– A felsőoktatás bővülésével megnőtt a könyvtárak szerepe, mert nem minden ilyen intézmény rendelkezik saját könyvtárral. Ráadásul a szakkönyvek és kézikönyvek a legdrágábbak. Azt azonban mi sem engedhetjük meg magunknak, hogy teljesen átvegyük a szakkönyvellátást, és ugyanaból a kiadványból akár több

szállításban, működik a „könyvet-házhoz” rendszer, van hangos és „öregbetűs” könyvvállományunk, jó ideje megjelent a CD, DVD kölcsönzés, vannak saját kiadványaink, kiállításaink, olvasói pályázataink és számos könyvtári rendezvényünk.

A rekonstrukció munkálatait állami és fővárosi forrásokból finanszíroztuk saját beruházásban, ami százmilliós megtakarítást eredményezett. Költségvetésen belül tudtunk maradni és jó minőség jött létre. A tervező és a kivitelező is kapott

A patinás hűvösvölgyi könyvtár

száz példányt tartunk. Az informatika sokat segít a felhasználóknak és segíti a könyvek gyors hozzájutását. A Corvina-rendszer többi felhasználójával, a vidéki bibliotékákkal kölcsönösen is tudjuk segíteni egymást.

Mára minden könyvünk „gépben van”. Ez egyben egy hathónapos állományellenőrzéssel is járt. Azokban a kerületekben, ahol szociális gondozó segít a ki-

díjat. Nem ülünk ölbe tett kézzel, folytatjuk a felújító munkálatokat a területen, ami egyes esetekben új könyvtár építését is jelenti (pl. XX. kerületi Bíró Mihály utcában). Raktár tekintetében évtizedekre nincs gondunk. Ami bevételhez a könyvtárhasználatból, kölcsönzési díjakból, késedelmi díjakból jutunk, azt mind visszaforgatjuk beszerzésre. Így nézünk a jövő elé.

Muzsai András

A Wenckheim-palota históriája

Aranyszalonban a Budapest Gyűjtemény

Budapest főkönyvtára, a Szabó Ervin téri Wenckheim-palota épülete később – egy Baross és egy Reviczky utcai házzal – kibővült. A 2001-ben felújítva újra megnyílt könyvtár főbejárata már a Reviczky utcáról nyílik. Főportáján Szabó Ervin, az alapító és igazgató szobra fogadja az olvasókat, a látogatókat.

Tervezőire és kivitelezőire a művészien szép épület külső és belső képe emlékeztet. 2003-ban egy rangos díj koronázta az elismeréseket – MTI hír: „A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárának a helyreállítási és bővítési munkálatokért tavasszal elismerést ítél oda az európai épített örökségvédelmi szervezeteket tömörítő EUROPA NOSTRA; a kiüntetést Andrea H. Schuler, az Europa Nostra taná-

csának elnöke augusztus 26-án adta át.”

Egy sokezer holdas földbirtokos, Wenckheim Frigyes gróf, országgyűlési képviselő volt a palota megrendelője és építtetője. Palotájának tervezője a szárszabai Meinig Artúr. Magyarországi letelepedése után Meinig féltucatnyi kastély, húsz impozáns palota, egyéb székházak és bérházak tervezésével lett elismertté az 1870/80-as években. Egyik főműve a hazai neobarokk palotaépítészeti remeke, a Wenckheim-palota.

Látogatói a tér felőli főbejáraton át jutottak be az előcsarnokba, s onnan a négyoszlopos boltzat alatt vezető márványlépcsőn a magasföldszintre. A lépcsőház díszai a kariatidák, mű-

kő oszlopot helyettesítő nőalakok, szakállas hegyi törpék, rokokó és lugast idéző ornamentikák. A karzat előteréből juthattak a fogadóterembe, az abból nyíló arany- és ezüstszalomba. Mögöttük nyílt a kis és nagy táncterem. A nagy táncterem mögött ebédlő, U-alakú terem, a grófnői boudoirból nyíló dohányzóval. A földszinten volt a gróf lakosztálya. A hátsó szárnyon és a második emeleten volt a konyha és egyéb kiszolgáló helyiségek, a személynézeti lakóhelyiségek.

Wenckheim halálát követően mintegy másfél évtizedig a palota még a család tulajdonában van, majd a Tanácsköztársaság kisajátította. Volt azután ebben az épületben asztalos szakegylet, proletár múzeum. Bu-

kása után az épületet feldúlták, majd egy – egy rövid időre a Budapestet elfoglaló román hadsereg, politikai pártok, művészek és újságírók vették igénybe.

Eredetileg a Fővárosi Könyvtárat egy új épületben kívánták elhelyezni. A terv az első világháború miatt megghiúsult. Így merült fel 1926-ban, hogy a főváros vegye meg az éppen eladó Wenckheim-palotát. Alkalmasságáról sok vita volt, de végül 1927-ben megvásárolták. Az épület könyvtárrá alakításának négy éve után, 1931 áprilisában a Fővárosi Könyvtár beköltöztethette nyilvános közkönyvtárat a Wenckheim-palotába.

Az olvasótermet a nagy táncteremből, a folyóiratok termét az ebédlőből, a katalógus termet a kis táncteremből, a referencia termet az ezüstsza-

→ lonból, a munkaszobákat és a raktárakat a lakó- és egyéb kiszolgáló helyiségekből alakították ki. Kiállító terem alakult át a fogadóterem. A

Budapest Gyűjtemény az aranyozalonban, míg a Kelti Gyűjtemény a dohányzóban kapott helyet. A teremfalak faburkolatai, az emeleti Lotz-képek és

Fadrusz János előcsarnoki márvány puttói továbbra is díszai maradtak az épületnek, amelyet a termekhez illő bútorzattal látták el.

Joggal kérdezték, és a fentiek alapján kérdezhetik sokan, miért ünnepeli fennállásának 100. évfordulóját 2004-ben a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. Ennek magyarázatát dr. Remete Lászlónak Szabó Ervinről és a könyvtár történetéről írt munkáiból tudhatjuk meg: A főváros közgyűlése 1904. március 28-án döntött a

kinevezésekről, Budapest első „könyvtárnoka” Szabó Ervin lett.

Az ötfős személyzet gyors tempóban kezdte meg az anyag rendezését, selejtezését, a katalógusok használhatóvá tételét, de 1904 őszéig csak részben sikerült használhatóvá tenni az anyagot.

Szabó Ervin azonban minél előbb igyekezett megnyitni a könyvtárat. *Keze írásával készült el a város vezetőségéhez címzett jelentésnek Szabó Ervin szerint 1904. október 15-én megnyitják a gyűjteményt az olvasók előtt.* Megnyitása a kitűzött időpontban, minden ceremónia nélkül, a legnagyobb „csendben” történt.

Gavlik István

Képeslap a Wenckheim-palotáról (1900)

Ki mondta, hogy csak a gyerekek szeretnek játszani?!

Beszámoló a 2004. szeptember 11-i találkozóról

A szeptember 11-én rendezett Jubileumi Játék Találkáról próbálok az alábbiakban rövid élménybeszámolót nyújtani mindazoknak, akik nem voltak jelen és azoknak, akik szívesen emlékeznek. Előre kell bocsátanom, hogy aligha én vagyok a legalkalmasabb e szösszenet megírására, hisz mindössze két órát töltöttem a Találkozón, és csupán egyetlen játékot játszottam – az viszont annál nagyobb élményt nyújtott, de erről később. A korábbi beszámolókkal ellentétben ez alkalommal tehát nem hosszmetzeti, hanem keresztmetzeti (értsd: az idő szempontjából) képet kaphat a nyájas olvasó a rendezvényről. Párhuzamosan 8-9 asztalnál folyt a játék, így lesz miről szólni.

A Találkának az utóbbi néhány alkalomhoz hasonlatosan most is a Rottenbiller utcai Szabó Ervin Könyvtár adott helyet. A kezdeti viták után úgy tűnik eldőlt, hogy – amennyiben lehetséges – a döntő többség a következőkben is itt szeretne játszani, nem pedig a szépemlékű CD-Fűben, amely egyrészt már szűknek bizonyulna, másrészt sötét, harmadrészt nincs mellette bolt, negyedrészt aktív tevékenységet folytat régi törzsvendégeinek távoltartása céljából. Nem mellesleg, ha maradnánk a CD-Fű megszokott helyiségeiben, valószínűleg meglehetősen zavarnának a játéktáblákon át-átguruló biliárdgolyók.

Szükséges is volt a könyvtár tág terére, ugyanis – azt hiszem – soha nem látott számú játékos kedvű ember gyűlt össze ez alkalommal. Hevenyészett számítások szerint negyvenen lehettünk, talán többen is. A szebbik nemet is sokan képviselték, amit nevezhetünk meglepőnek, mert korábban alig-alig fordultak meg a Találkákön (ilyenkor szokás mondani, hogy tisztelet a kivételnek). A kismamákat látva nem túlzás azt mondani, hogy egy-két újszülött már az anyaméhben magába szívja a játék szeretetét. Sok boldogságot minden kismamának, kisbabának és „kispapának”! a családi hangulatot fokozta, hogy

hírszerzőink szerint házaspárok is megfordultak a Találkán, akik nyilván olyan botorak, hogy kellemesebb szombati családi programnak tartják ezt, mint egy Fradi-meccset. (Magunk részéről nem tudunk egyet érteni az ilyen, a szépreményű magyar football jövőjét ellehetetlenítő hozzáállással.)

A korán kelők 10 óra után kezdhettek el első játékukat, jómagam egy múzeumi látogatás után – tehát élményekben gazdagon – csak 15óra után érkeztem meg. Szomorúan konstatáltam, hogy éppen minden asztalnál folyik a játék, tehát nincsen szabad ember, akivel belefoghatnánk valamibe. Miket játszottak? Nos, jobb kéz felől a legutolsó asztalnál Larry magyarázta a *Traumfabrik* szabályait az érdeklődőknek.

A következő asztalnál egy hosszadalmas *Traders of Genoa* első köre kezdődött, innen Bidura és H-algára emlékszem. A bal oldali asztalok egyikénél Jenoe játszott valami szép hölgykoszorúban, a többinél egyebek között *Carcassonne* és talán *Alhambra* folyt, számomra

ismeretlen, névjegyet viselő résztvevőkkel. Elsősorban nekik köszönhető egyébként, hogy a Találka látogatóinak száma ez alkalommal történelmi csúcstot döntött. Néhány perces ácsorgás után lehetőségem lett volna egy éppen induló *History of the World* partihoz csatlakozni, de **Jano** szerint annak időtartama alsó hangon is 3 óra, nekem pedig annyi időm nem volt. Jól döntöttem, két és fél órával később **Jano, Leaxe, Valgab** és a többiek még messze voltak a játék végétől. Ugyanekkor fejeződött be **Balázs**, – a milan-spiele II. rendelésben elévülhetetlen érdemeket szerző – **Mázlis** és „játékszabály-fordító” **Thaur** valamilyen játéka, amely után könnyed felüdülésre vágytak, a *Guillotine*-nal szemeztek.

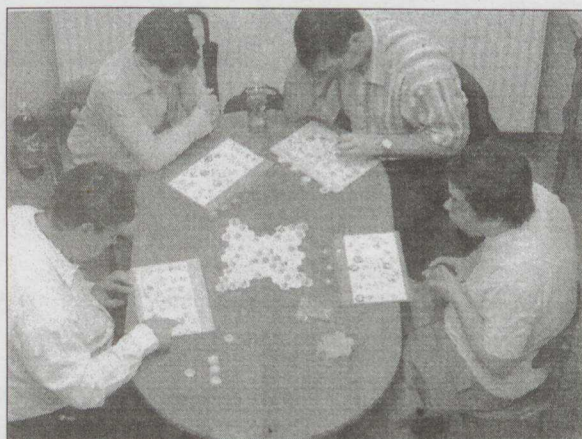
Nagy manipulátorként azonban sikerült valami komolyabb játék felé terelni a vágyaikat, végül nagy öröömre a *Tigris és Eufráteszt* választották (köszönöm). Több mint egy éve, hogy egyszer alkalmam nyílt kipróbálni a játékot, akkor azonban minden erőmet felemésztette a szabályok megértése, taktikázásra nem volt kapacitásom. Most fordult a kocka. **Balázs** és **Mázlis** volt az, aki hősiességet vívott a szabályok dzsungelében. Mázlisnak kis „m”-el ezúttal engem lehetett nevezni, ugyanis a játék folyamán végig óriási szerencsém volt, alig egy-két konfliktusban maradtam alul és végül 14 ponttal győzedelmeskedtem. Ki merem mondani, ebben a játékban elsőre nem lehet győzni. Az első alkalom csak arra elég, hogy megtanuld a szabályokat.

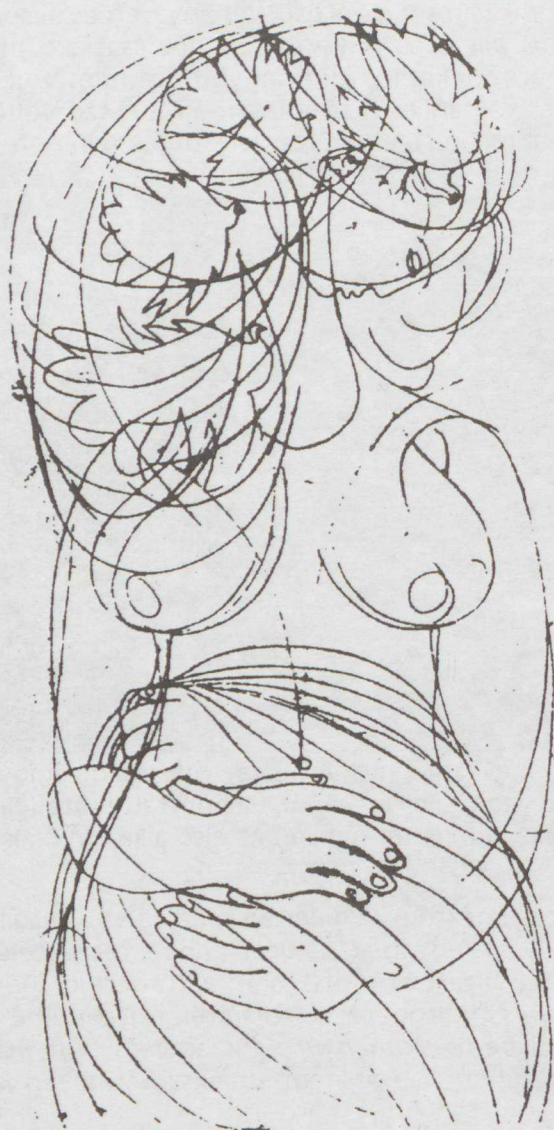

A parti után még maradtam egy kicsit, ismét körülnéztem. A galérián még folyt a *History of the World*, a másik asztalnál pedig egy *Puerto Rico*, egyebek mellett **Jenoe** részvételével. Alant nem ért még véget sem a *Traumfabrik* (vagy újratekészt), sem a *Traders of Genoa*. **Morbicz** a terem másik felében a *Game of Thrones* gyűjtősetős kártyajáték rejtelmébe avatott be egy érdeklődőt, a mellette lévő asztalnál pedig *Munchkin Fu* küzdelem dúlt, ha jól láttam. Még két asztal állt a teremnek ebben a felében, sajnos nem emlékszem milyen játék folyt ezeken.

A legjobbak közül való volt ez a Találka, magamon kívül senkit nem láttam játékosársakra várva körözni, pláne nem unatkozni, ami nem is csoda, ha egyszerre ennyi asztalon folyhat a játék. Kösz **Bidu** a termet, mindenki másnak pedig a részvételt.

Adhemar

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KÖBÁNYAI KÖNYVTÁRA

Artotéka

BUDAPEST, X., SZENT LÁSZLÓ TÉR 7-14.

Szeretettel meghívjuk Önt és családját

HINCZ Gyula (1904-1986)
grafikusművész
Grafikák és könyvillusztrációk

című kiállításának megnyitójára

2004. szeptember 2-án 17 órára

Megnyitja: **Cs. Tóth János**
 a Móra Kiadó igazgatója és
Zsákovics Ferenc művészettörténész

Megtekinthető: **2004. október 5-ig**
 a könyvtár nyitvatartási idejében:
 H., K., Cs., P.: 10-20, Szo.: 10-14 óráig.

A könyvtár a Pataky Művelődési Központ
 épületében található.
 Telefon: 261-6001
 Megközelíthető a 9-es autóbusszal, 3-as, 28-as,
 62-es villamossal

42 év múlva vitte vissza a könyveket a könyvtárba

Ernie Roscouet, a Royal Air Force egykori tisztje tévedésből magával vitt egy, az amerikai népzenevel foglalkozó könyvet, amikor elhagyta Máltát – 1962-ben.

Az Egyesült Államokban lakó veterán a Times of Malta című újságnak elmondta a kölcsönzött könyvvel kapcsolatban: „Amióta észrevettem büntudatom van. Azóta is nyomja a lelkemet.”

A könyvtárbarát úr ugyan büntetésre számított, de ehelyett 65. születésnapjára egy máltai utat kapott ajándékba.

A bűnbánó amerikai fogadó máltai könyvtáros kijelentette, hogy reméli, az eset másokat is az elfelejtett kikölcsönzött könyvek visszaszolgáltatására ösztönöz.

A legszebb születésnap ajándék...

100 órás felolvasás az Írásbeliség Világnapja és a 100 éves Szabó Ervin Könyvtár tiszteletére

Szabó Ervin is elégedetten bólintott volna – a maga kimért és precíz stílusában. Mert semmilyen ajándék vagy köszöntő nem lehetett volna kedvesebb (stílusosabb!) a folyamatos felolvasásánál, 100 óra – nagy vállalkozás, de kevesebb nem lett volna stílusos.

És megcsináltuk.

Annak ellenére, hogy a nyári szabadságok miatt kissé dőcögött a jelentkezés és azok ütemezése; annak ellenére, hogy a 100 órához kapcsolódó napokból kettő hétvégére, vagyis szabadnapra esett; és annak ellenére, hogy könyvtár- és Budapest szerte a kishitűek fogadásokat kötöttek (minden ellendrukkolás nélkül): nem fogják bírni.

És bírtuk, és megcsináltuk.

Fogadtuk és leültettük azt a több mint félezer jelentkezőt, akik 616 alkalommal emelték tekintetüket kedvenc könyveik felolvasandó oldalaira, hogy legkedvesebb könyv-élményeiket közkinccsé tegyék.

És mi együtt élveztük a felolvasókkal a megidézett szövegeket. Sírtunk vagy nevettünk, kétkedtünk vagy egyetértettünk.

És megkentünk 15 kg kenyeret, és megfőztünk 50 liter teát. És nyilatkoztunk mindenféle TV-riporternek és újságnak. Közben megcsináltuk.

Szóval: MEGCSINÁLTUK!!!

És most lényegében mindegy, hogy – mellel – felolvasási rekordot is döntöttünk. Az igazi győzelem nem a megszakítás nélküli 100 óra felolvasás ténye, hanem az, hogy valamivel több, mint 4 napig éjjelnappal együtt voltunk, egyetlen cél érdekében: hogy felolvassunk azokból a könyvtári könyvekből, amelyeket összegyűjtöttünk, feltártunk és 100 év alatt kölcsönöztünk.

Megcsináltuk tehát. Mi és olvasóink, és azok a felolvasók, akik nem könyvtár-tagok, de ezekben a napokban a Liszt Ferenc tér környékén sétáltak: az amerikai diák, egy költő Regensburgból, angol turisták, a volt kultuszminiszter, Lettország tiszteletbeli konzulasszonya és Pistike is, akit a szabóérvinesek jól ismernek...

Ennyi a gyorsjelentés, a részletes beszámolót megelőzve.

**BOLDOG SZÜLETÉSNAPOT FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR! ÉLJEN SOKÁIG EZ AZ INTÉZMÉNY,
AMELYNEK ILYEN DERÉK KÖNYVTÁROSAI ÉS OLVASÓI VANNAK!**

Sávoly Veronika
1924 – 2004

Régi kollega távozott közülünk. Veronika – mindenki számára Gigi – a Fővárosi Tanácstól 1950-ben került könyvtárunkba, ahol 30 éven keresztül dolgozott. Igazság- és jogszeretete miatt a jogi egyetemet akarta elvégezni, ám a „káderpolitika” számszaki útra terelte. Elvégezte a Számviteli Főiskolát és mérlegképes könyvelői vizsgát tett. Nyugdíjba vonulásáig a Gazdasági Osztályon kamatoztatta képességeit, először mint beosztott, később mint vezető-helyettes.

Becsületes, tiszta, humánus ember volt, kitűnő humorérzékkel megáldva. Gyöngyöző kacagása gyakran felhangzott. Hobbyja az olvasás és az utazás volt. Csaknem egész Európát bejárta.

Jó kollega, önfeláldozó, jó barát volt. Nyugodjék békében.

Ecsedy Andorné

Bacsa Andrásné
1924 – 2004

„Eljött az idő, amikor el kell válnunk, és búcsúznunk kell. Nincs több látogatás és nincs több remény. De most nem a halálról, nem a földi élet örömeinek és fájdalmainak befejezéséről, hanem az együtt eltöltött napok szépségeinek és maradandó emlékéiről szeretnék néhány szót szólni.

1960 tavaszán találkoztunk. Az erzsébeti könyvtárból jöttél Rákoskeresztúrra. Te akkor már nagy szakmai gyakorlattal, emberismerettel, kialakult vezetői képességekkel rendelkező kolléga voltál, én meg egészen fiatal, kezdő újonc.

Eredményes munkát végeztél az akkori „36-osban”, munkatársaid szerettek. Majd 1970-ben ugyanez történt Kőbányán, a 12-es könyvtárban. 1975-ben jött a nagy feladat: megszervezni Budapest legnagyobb, legkorszerűbb közművelődési könyvtárát. Sikerült.

Jöttek hozzánk tapasztalatcserére, látogatóba nemcsak Budapest, nemcsak Magyarország, sőt nemcsak Európa, hanem Amerika országaiból is... kollégák, könyvtárosok. Minden tetszett, elégedettek voltak könyvtárunkkal, előremutató szolgáltatásainkkal.

De most visszaemlékezve nem is ez a fontos... Fontos volt a példamutatásod, a követendő emberi magatartásod. Mi is próbáltunk követni, és a látottakból, tapasztaltakból valamit megvalósítani.

Talán Goethe szavaival tudom megfogalmazni a lényeget:

„A boldogságot nem lehet ajándéka kapni. Egyetlen titka adni, mindig csak adni. Jó szót, bátorítást, mosolyt, hitt, és sok-sok önzetlen tiszta szeretetet.”

Ezt kaptuk Tőled. Köszönjük Margitka. Isten áldjon. Nyugodj békében.

Kapuvári Zsuzsa felelős szerkesztő

Aknay Tibor, Dr. Babákné Kálmán Mariann,
Bendzselné Mráz Borbála, Berta Éva,
Cigányik Anikó, Demes Réka,
Hamar Krisztina, Kiss Eszter, Novák Péter

Felelős kiadó: Fodor Péter főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 10,— forint

Előfizetési díj egy évre: 120,— Ft.

Szedés, tördelés, nyomtatás:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Nyomda

ISSN 0139-1917

Táskaszám: 2004/151